

Nederland gezond vooruit

VERKIEZINGSMANIFEST

Stelt u zich eens voor: Nederland in 2040. In elke regio dragen bedrijven, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, overheden en umc's gezamenlijk bij aan welzijn en brede welvaart. De zorg is toegankelijk en betaalbaar. Iedereen krijgt passende zorg. De gezondheidsverschillen zijn flink afgenomen en de medische wetenschap in Nederland is internationaal toonaangevend. Er zijn voldoende professionals, waaronder zorgverleners en onderzoekers die sectoroverstijgend samenwerken voor betere zorg en gezondheid. Wat ons betreft is dit de toekomst. Maar die toekomst komt er niet vanzelf. Dit lukt alleen als we er samen de schouders onder zetten. En wel nu.

Samen met andere zorg- en kennisinstellingen spelen we als umc's een cruciale rol om die toegankelijke, betaalbare en goede zorg in Nederland mogelijk te maken. Met wetenschappelijk onderzoek werken we voortdurend aan de verbetering van de gezondheid van Nederlanders en versterken wij ons kennispositie. Onze innovaties besparen op jaarbasis tientallen miljoenen en maken de zorg duurzamer. Daarnaast leiden we elk jaar duizenden gezondheidszorgprofessionals op.

Dit moet echter met meer snelheid en urgentie. We kunnen ons geen pauze, stilstand of terughoudendheid veroorloven.

Daarom roepen wij als umc's de politiek nu op om:

1. Gezondheid en preventie écht prioriteit te geven.
2. Medische wetenschap en innovatie te faciliteren.
3. De arbeidsmarkt in de zorg te revitaliseren.
4. Samenwerking en data-uitwisseling te stimuleren.

1. Prioriteit aan gezondheid en preventie

Umc's onderzoeken en ontwikkelen kennis over goede gezondheid. Dankzij deze kennis is er steeds meer bekend over hoe we gezondheidsproblemen kunnen voorkomen of beperken. Op deze manier werken we aan effectief preventiebeleid. We willen de bevolking beschermen tegen schadelijke omgevingsinvloeden die leiden tot steeds meer zorgvragen (zoals klimaatverandering, milieuverontreiniging en armoede), we bevorderen gezond gedrag en voorkomen specifieke ziekten.

Ook als mensen ziek zijn kan preventie helpen om de gevolgen van een aandoening te voorkomen of te beperken. Preventie verdient dezelfde waardering als zorg.

Verskillende adviesorganen, zoals de WRR en de RVS, hebben erop gewezen dat preventie niet de aandacht krijgt die het verdient. Dat komt onder andere omdat doelstellingen voor preventie niet altijd even duidelijk zijn. Ook is het beleid van verschillende ministeries soms tegenstrijdig. Een effectief preventiebeleid vraagt om heldere wettelijk verankerde gezondheidsdoelen en meer samenwerking tussen de ministeries en verschillende overheden.

Umc's willen groene en klimaatneutrale zorg bieden met minimale uitstoot van broeikasgassen en impact op de leefomgeving. Het ontbreken van structurele financiering voor verduurzaming van de zorg staat dit in de weg.

Mensen met een lage sociaaleconomische status leven 15 jaar minder in goede gezondheid dan mensen met een hogere sociaaleconomische status (CBS, 2023).

Geef gezondheid prioriteit door:

- gezondheidsdoelen in de wet vast te leggen;
- gezondheid mee te wegen in alle beleidsbeslissingen (Health in and for all Policies);
- preventie in de zorgsector structureel en passend te financieren;
- verduurzaming van de zorg te financieren, bijvoorbeeld uit het Klimaatfonds.

2. Medische wetenschap en innovatie

Het is dringend nodig om onderzoek en technologische ontwikkelingen in het gezondheidsdomein te versnellen. Want de komende decennia zal de druk op de zorg blijven toenemen door de stijgende zorgvraag en beperkte capaciteit. Alleen door voortdurende innovatie, wetenschappelijk onderzoek en passende zorg kunnen we die uitdaging aan.

De verwachting is dat we dankzij nieuwe innovaties en kennis uit umc's steeds meer passende zorg kunnen bieden aan patiënten. De belasting voor de individuele patiënt, maar ook de maatschappelijke kosten nemen hierdoor af. Onder meer door te onderzoeken of dure therapieën even effectief zijn in lagere doses, werken wij aan het terugdringen van de kosten van dure geneesmiddelen.

Maar innoveren kunnen wij als umc's niet alleen. Daarom willen we de (internationale) samenwerking met (technische) universiteiten, ziekenhuizen, hogescholen, het MBO en (publieke en private) regionale partijen verstevigen en uitbouwen. Wij willen meer inzetten op regionale samenwerking en innovatie met bedrijven. Zo stellen we kennis beschikbaar voor de maatschappij en stimuleren we

economische ontwikkeling in elke regio. Aan de politiek vragen wij om het missiegedreven topsectorenbeleid domeinbreed door te zetten.

Een nieuwe strategie voor een hoogwaardige medisch-wetenschappelijke infrastructuur helpt om ook bestaande onderzoeksfaciliteiten duurzaam toegankelijk te houden. Samen met overheden willen we dit verder uitbouwen. Zo kunnen we blijven innoveren tegen minder kosten en dragen we niet alleen bij aan welzijn, maar ook aan brede welvaart. Het is essentieel om koersvast te blijven en de recente investeringen in onderwijs, onderzoek en wetenschap structureel te maken. Waar we naartoe willen: 3% van het BBP als investering in onderzoek en innovatie (Lissabondoelstelling). Dit versterkt de strategische autonomie van Nederland en Europa.

Stimuleer medische wetenschap en innovatie door:

- investeringen in onderzoek en innovatie naar 3% van het BBP te brengen (Lissabondoelstelling);
- het fonds voor onderzoek en wetenschap structureel te maken (500 miljoen p.j.);
- regionale samenwerking in innovatie te stimuleren om te komen tot passende zorg en brede welvaart in elke regio;
- samen met umc's een nieuwe strategie voor een hoogwaardig medisch-wetenschappelijke infrastructuur te realiseren.

Elke geïnvesteerde euro in kennis kan 2,5 keer zoveel geld opbrengen (Rabo Research, 2021).

3. Revitaliseer de arbeidsmarkt

De toenemende zorgvraag schreeuwt om meer zorgprofessionals: verpleegkundigen, medische ondersteuners en artsen. Ook buiten het ziekenhuis. Zorgprofessionals moeten we toekomstgericht opleiden, behouden en binden. Dat begint met het vergroten van het werkplezier, vermindering van de werkdruk en goed werkgeverschap. Oplossingen zijn: meer vertrouwen scheppen door minder administratieve lasten, een fiscaal stelsel dat meer-uren werken in loondienst stimuleert en vernieuwend opleiden.

De overheid kan ons hierbij helpen door wet- en regelgeving te versoepelen, net als tijdens de coronacrisis. Toen werden zorgverleners ontlast en mochten zij op meer plekken werken. Deze tijdelijke maatregelen waren een succes. Om de stijgende zorgvraag aan te kunnen, hebben we bovendien al het arbeidspotentieel in de zorg nodig. Daarom willen wij als umc's zorgprofessionals ondersteunen die meer uren willen werken. Het mogelijk wegvallen van toeslagen en belastingkortingen staan dit in de weg.

De umc's leggen bij opleiden de focus op waar de tekorten het grootst zijn. We leiden zorgprofessionals met nieuwe technologie sneller en vernieuwend op. Van de politiek vragen wij structureel meer plekken voor basisartsen en een structurele financiering van alle vervolgoopleidingen, dus ook voor verpleegkundigen en medische ondersteuners. Onze verpleegkundigen en medisch ondersteunend personeel verdienen erkenning en opwaardering van hun onmisbare vak.

Revitaliseer de arbeidsmarkt in de zorg door:

- de administratieve lasten drastisch te verlagen;
- de uitwisseling van personeel BTW-vrij te maken en ruimte te bieden aan regionaal werkgeverschap zonder dat mededingingsregels dit verhinderen;
- meer-uren werken lonend te maken voor verpleegkundigen en medisch ondersteunend personeel in loondienst;
- het aantal opleidingsplaatsen voor basisartsen en tandartsen uit te breiden en de vernieuwing van vervolgoopleidingen mogelijk te maken door passende en structurele financiering (ook voor verpleegkundigen en medische ondersteuners).

In 2033 heeft Nederland 137 duizend zorgverleners tekort (ABF Research, 2023).

4. Samenwerking en data-uitwisseling

In deze tijd is de samenwerking tussen alle zorgdomeinen van essentieel belang. Met het Integraal Zorgakkoord (IZA) laten we zien dat het kan. Deze samenwerking moeten we voortzetten. Om de doelen uit het IZA te halen zijn een aantal aanpassingen nodig die samenwerking in de zorg versterken.

Om toekomstige patiënten beter te kunnen behandelen is de inrichting van een nationale publieke gezondheidsdata-infrastructuur cruciaal. Als umc's hebben we de handen ineengeslagen om onderzoeks- en gezondheidsdata te verbinden (Health-RI en CumuluZ). Hierbij betrekken we partijen uit zorg, wetenschap en het sociaal domein. We hebben afspraken nodig op nationaal niveau over de inrichting van deze infrastructuur.

Door meervoudig gebruik van gezondheidsdata in zorg, onderzoek en sociaal domein te faciliteren ontstaat een lerend zorgsysteem. Dat leidt tot betere zorg en meer preventie. Door verrijking met analyses van biomaterialen uit populatie én klinische biobanken ontstaat zo een ongekend nauwkeurig beeld van gezondheid en ziekte. Effectievere data-uitwisseling tussen zorginstellingen helpt bovendien om de beschikbare zorgcapaciteit in de (spoed) zorgketen beter te verdelen.

Slimmer organiseren begint bij een actueel inzicht in de benodigde en beschikbare capaciteit van de hele zorgketen.

Stimuleer collectieve samenwerking en data-uitwisseling door:

- domeinoverstijgende bekostiging in de zorg te realiseren;
- samen met umc's te werken aan een landelijke infrastructuur-nutsvoorzieningen voor gezondheidsdata en afspraken te maken over de inrichting hiervan;
- duurzame bekostiging van verzamelen, beheer en delen van data en biomaterialen voor zorg, onderzoek en beleid te realiseren;
- data-uitwisseling tussen zorginstellingen, onderzoeksinstellingen en sociaal domein te intensiveren.

Met deze maatregelen willen we als umc's samen met politiek, overheid, bedrijfsleven, zorginstellingen, kennis- en onderwijsinstellingen werken aan een duurzaam en financieel houdbaar zorgsysteem.

Zo kunnen we gezond vooruit.

De kracht van de universitair medische centra

In Nederland zijn er zeven universitair medische centra (umc's). Met een heldere maatschappelijke taak voor zorg, opleiden en wetenschap. Umc's combineren een medische faculteit met een academisch ziekenhuis. Binnen de umc's komen opleidingen, (internationaal) onderzoek en hoogcomplex zorg samen. Door die combinatie van kerntaken en ons organiserend vermogen doen we snel kennis op voor de maatschappij. Met onze kennis maken we impact om tot noodzakelijke verbeteringen te komen, zowel binnen als buiten de zorg (valorisatie). Ook komen we snel tot innovatie dankzij regionale en internationale samenwerkingsverbanden. We maken behandelingen mogelijk voor ziektes en aandoeningen, hoe complex ook, en weten steeds meer over het voorkómen van ziekten. Deze kennis helpt ons om succesvol preventiebeleid te maken en bij te dragen aan een betere gezondheid voor iedereen.

Zorg: **1,2 miljoen patiënten** voor consultatie en behandelingen in umc's

Wetenschap: **40%** van alle **wetenschappelijke publicaties**

Onderwijs: **35.000 studenten**

Werkgever: **81.400 medewerkers**